

Romantisch beeld van Indië

Zestig jaar geleden hield Nederlands-Indië definitief op te bestaan. Niet alle inwoners juichten de onafhankelijkheid van Indonesië toe. Indische KNIL-militairen, onder wie veel Molukkers, Indo's, Chinese Indonesiërs en Nederlanders, zagen het strijken van de Nederlandse vlag in de archipel met lede ogen aan. Met een onzekere toekomst in het verschiet was één ding duidelijk: in de nieuwe republiek zouden ze hun privileges verliezen.

In de jaren die volgden emigreerden velen naar Nederland, deels vrijwillig, deels gedwongen. Nederland was volop in wederopbouw en leek in niets op de Gordel van Smaragd. Ander klimaat, ander voedsel en een andere mentaliteit. Noodgedwongen pasten de nieuwkomers zich aan. Alles wat hun nog restte van het land van herkomst waren herinneringen aan vervlogen tijden: *tempo doeloe*.

De jongste generatie die zich het leven in Nederlands-Indië nog kan herinneren is inmiddels gepensioneerd. Om te voorkomen dat ze hun herinneringen aan het leven in de kolonie meenemen in hun graf, zijn er op internet verschillende initiatieven gestart om deze te bewaren voor volgende generaties.

Een van de websites die hiertoe zijn opgericht is *Levende Herinneringen*. Het concept is simpel: ouderen vertellen hun verhaal aan de videocamera. De inmiddels 129 beschikbare interviews vormen een enorme berg materiaal, waarvan een deel absoluut de moeite waard is. De meeste verhalen gaan over de tijd van de Japanse bezetting en de Bersiap-periode.

Dankzij de meeslepende ooggetuigenverslagen komt het verleden weer helemaal tot leven. Zo vertelt de heer K.F. Lapre levendig over de chaotische strijd die na de Japanse capitulatie in 1945 losbarstte in Soerabaya. Hij herinnert zich hoe hij Britse Gurka's slaags zag raken met Indonesische strijdgroepen. De situatie werd op den duur zo nijpend voor de Gurka's dat ze de nog aanwezige Japanners herbewapenden om zich de Indonesiërs gezamenlijk van het lijf te houden.

Helaas is er naast de interviews nauwelijks informatie over de historische context

Vertrek van de 'Grote Beer' uit Nederlands Nieuw-Guinea naar Nederland, 22 november 1960

te vinden. Hierdoor vergt een bezoek wel enige voorkennis. Daarnaast is het archief niet geïndiceerd. De enige manier om erachter te komen waar een bepaald filmpje over gaat, is dat filmpje te bekijken. Een bezoek aan *Levende Herinneringen* is hierdoor niet alleen een boeiende, maar ook een tijdrovende aangelegenheid.

De website *Virtueel Indië* is duidelijker. Ook deze website is gebaseerd op de herinneringen van oud-inwoners van Nederlands-Indië. Deze zijn deels op schrift en deels op video beschikbaar. Ze worden aangevuld met beeldmateriaal en geluidsfragmenten. Via de plattegrond van een (denkbeeldig?) stadje kun je navigeren naar verschillende thema's, zoals de haven, de kampong of de Europese wijk.

De poging om het leven in Nederlands-Indië virtueel weer te geven is lovenswaar-

dig, maar helaas niet helemaal geslaagd. De digitale rondleiding geeft een romantisch, gesimplificeerd beeld van het leven in de kolonie. Dit maakt de website als historisch naslagwerk minder geschikt. Hier staat tegenover dat het een uitstekend platform is voor een eerste kennismaking met het Nederlandse koloniale verleden in de Oost.

Vooralsnog zijn er geen goede Nederlandstalige websites in de lucht die een volledig overzicht geven van de Nederlandse geschiedenis in de Oost. Wie hier toch behoefte aan heeft kan terecht op de Engelse website *Sejarah Indonesia*. Deze site geeft in een puntsgewijze tijdslijn een vlot overzicht van de Indonesische geschiedenis.

www.levendeherinneringen.nl

www.vitueelindie.nl

www.gimonca.com/sejarah